

I. Ocena skontrolowanej działalności

1. UM prawidłowo, z opisanymi poniżej uchybieniami, wykonywał zadania w zakresie procesu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach kontrolowanego instrumentu wsparcia.

2. Stwierdzone uchybenia polegające na:

- 1) niedotrzymaniu terminu na wezwanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy o przyznanie pomocy (5 z 11 spraw, co stanowiło 45,5% skontrolowanych wniosków o przyznanie pomocy, dalej: „wopp”) oraz terminu na rozpatrzenie wniosków o płatność, dalej: „wop” (2 z 7 spraw, co stanowiło 28,6 % skontrolowanych wop);
- 2) niezasadnym wzywaniu podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do złożenia wraz z wopp decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (7 spraw);
- 3) niezasadnym przeprowadzeniu wizyty i kontroli w ramach kontroli administracyjnej wop (1 sprawa);
- 4) nierzetelnym wypełnieniu karty weryfikacji wopp i wop (3 sprawy),

nie miały wpływu na prawidłowość przyznania oraz wypłatę pomocy.

3. W odniesieniu do efektywności wdrażania instrumentu wsparcia kontrola nie formułuje zastrzeżeń.

II. Ustalenia kontroli

W naborach przeprowadzonych w latach 2017-2019 złożono w UM² 29 wopp (I nabór: 12.05-10.07.2017 r., II nabór: 1.07-30.07.2019 r.). W odniesieniu do 25 wopp zostały zawarte umowy o przyznaniu pomocy, z czego 7 umów zostało rozwiązanych na wniosek beneficjentów. Według stanu na dzień 17.09.2020 r. złożono 11 wop.

Kontrolą objęto 11 spraw na podstawie analizy przekazanych przez UM informacji, w tym biorąc pod uwagę status sprawy.

Lp	Znak sprawy	Status sprawy	Skontrolowany etap
1.	UM05-65171	wypłacona pomoc	wopp i wop
2.	UM05-65171	wypłacona pomoc	wopp i wop

² pismo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego z dnia 17.09.2020 r., znak: RWI.40.10.15.2020.KKa oraz pismo z dnia 13.10.2020 r., znak: RWI.40.10.19.2020.BM

3.	UM05-65171-	wypłacona pomoc	wopp i wop
4.	UM05-65171-	wypłacona pomoc	wopp i wop
5.	UM05-65171-	podpisana umowa	wopp
6.	UM05-65171-	wypłacona pomoc	wopp i wop
7.	UM05-6517	wypłacona pomoc	wopp i wop
8.	UM05-65171-	umowa rozwiązana	wopp
9.	UM05-65171-	wypłacona pomoc	wopp i wop
10.	UM05-65171-	podpisana umowa	wopp
11.	UM05-65171-	podpisana umowa	wopp

Szczegółowe warunki przyznawania oraz wypłaty pomocy określały przepisy ustawy ROW oraz rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania oraz wypłaty pomocy finansowej na operacje typu „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” w ramach poddziałania „Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji, kultury i powiązanej infrastruktury” objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020³, dalej: „rozporządzenie”.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące procedury w zakresie przyznania i wypłaty pomocy:

- 1) KP-611-349-ARiMR – Obsługa wniosku o przyznanie pomocy w ramach działania: 7 Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich PROW na lata 2014-2020 (wersja 3z, 4z w ramach I naboru wniosków oraz wersja 5z w ramach II naboru wniosków);
- 2) KP-611-350-ARiMR – Obsługa wniosku o płatność w ramach działania 7: Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich PROW na lata 2014-2020 (wersja 3z), dalej: „procedury”.

³ Dz. U. poz. 1230, z 2018 r. poz. 468 oraz z 2019 r. poz. 1704

1. Przyjmowanie wniosków o przyznanie pomocy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- 1) wszystkie skontrolowane wopp zostały złożone w terminie i miejscu wskazanym w ogłoszeniu o naborze wniosków;
- 2) złożenie wopp zostało potwierdzone na formularzu wniosku poprzez opatrzenie pieczętą UM zawierającą datę wpływu i podpis osoby przyjmującej wniosek;
- 3) załączniki do wopp zostały prawidłowo potwierdzone za zgodność z oryginałem przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy albo pracownika UM albo podmiot który wydał dokument, albo poświadczono za zgodność z oryginałem przez notariusza bądź radcę prawnego lub adwokata, zgodnie z § 9 ust. 3 rozporządzenia.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. UM postępował w sposób opisany w rozporządzeniu oraz w procedurze, w szczególności instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

2. Dokonywanie oceny spełniania przez podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy warunków przyznawania pomocy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że UM prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wopp, warunki przyznania pomocy, określone w rozporządzeniu, dotyczące m.in.:

- podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy;
- zakresu planowanej operacji;
- realizacji operacji nie więcej niż w dwóch etapach oraz planowanego terminu zakończenia realizacji operacji i złożenia wniosku o płatność końcową;
- zrealizowania inwestycji w ramach operacji na nieruchomości będącej własnością podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy lub na nieruchomości, do której podmiot ten posiada prawo do dysponowania przez okres realizacji operacji oraz co najmniej przez okres, o którym mowa w art. 71 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁴;

⁴ rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju

- spełniania przez targowisko w wyniku realizacji operacji warunków określonych w załączniku do rozporządzenia;
- ogólnodostępności targowiska;
- powierzchni targowiska przeznaczonej dla rolników, pod sprzedaż rolno-spożywczych, w wymiarze co najmniej 30% powierzchni handlowej targowiska;
- nieprzekroczenia limitów kwoty pomocy określonych w § 4 pkt 9, § 6 rozporządzenia;
- uzyskania co najmniej 27 punktów w ramach oceny dokonanej według wskazanych w rozporządzeniu kryteriów wyboru, zgodnie z § 11 ust. 2 rozporządzenia.

UM prawidłowo sprawdził, czy wopp zawiera dane niezbędne do przyznania pomocy oraz czy do wopp zostały dołączone dokumenty niezbędne do ustalenia spełnienia warunków przyznania pomocy, których wykaz zawiera formularz wopp, zgodnie z § 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia.

UM prawidłowo zweryfikował spełnienie warunków dotyczących kwalifikowalności kosztów, o których mowa w § 5 rozporządzenia, w szczególności zakresu kosztów kwalifikowalnych oraz ich zasadności pod kątem osiągnięcia celu operacji.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. UM postępował w sposób określony w rozporządzeniu oraz instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

3. Dokonywanie oceny racjonalności kosztów.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 11 kontrolowanych wopp dokonano oceny racjonalności planowanych do poniesienia kosztów, wykazanych w załączonym do wopp kosztorysie inwestorskim, zgodnie z art. 48 ust. 2 pkt e rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014⁵, w którym określono, że kontrole administracyjne powinny obejmować w szczególności weryfikację racjonalności przedstawionych kosztów.

Według postanowień § 6 ust. 4 rozporządzenia, w przypadku gdy wysokość kosztów kwalifikowalnych w zakresie danego zadania ujętego w zestawieniu rzeczowo-finansowym operacji przekracza wartość rynkową tych kosztów ustaloną w wyniku oceny ich racjonalności w rozumieniu przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r., przy ustalaniu wysokości pomocy uwzględnia się wartość rynkową tych kosztów.

⁵ rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.)

W teczkach spraw znajdowały się notatki (ślad rewizyjny) potwierdzające dokonaną weryfikację, polegającą na sprawdzeniu minimum 5 pozycji kosztorysu inwestorskiego pod kątem racjonalności cen. UM nie stwierdził przekroczenia wartości rynkowej w odniesieniu do zbadanych pozycji planowanych do poniesienia kosztów.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości. UM postępował w sposób określony w rozporządzeniu oraz instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp.

4. Wzywanie podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do usunięcia braków we wopp.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 6 wopp, UM wzywał podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy do usunięcia braków jeden raz, natomiast w przypadku 5 wopp – UM wzywał dwukrotnie, co było zgodne z § 10 ust. 2 i ust. 3 rozporządzenia, określającym, że jeżeli wopp zawierał braki, UM powinien wezwać podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, do usunięcia tych braków w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, a w przypadku, jeżeli nie zostały usunięte wszystkie braki, UM wzywa podmiot ubiegający się o przyznanie pomocy, w formie pisemnej, ponownie do ich usunięcia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania.

Ponadto, w wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku spraw: UM05-65171-

UM05-65171-1, UM05-65171-1, UM05-65171-1

UM05-65171-1, UM05-65171-1, UM05-65171-1

UM wezwał podmioty ubiegające się o przyznanie pomocy do złożenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, pomimo że w wopp podmioty zaznaczyły, że decyzja nie jest wymagana w odniesieniu do planowanej operacji. Informacja taka była również wskazana w dostarczonych dokumentach (projekt budowlany w sprawie UM05-65171-1) ocenionych w ramach przeprowadzonej kontroli administracyjnej.

Z przepisów rozporządzenia (§ 4 pkt 8) oraz instrukcji wypełniania karty do wopp wynikało, że decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach była wymagana, jeżeli na podstawie przepisów prawa budowlanego istniał obowiązek jej uzyskania. Wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, według art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz

o ocenach oddziaływania na środowisko⁶, następuje przed uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na budowę czy decyzji o zatwierdzeniu projektu budowlanego. W ustawie określono, że organem właściwym do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w ww. przypadkach, jest wójt, burmistrz, prezydent miasta – czyli ten sam organ, który ubiegał się o wsparcie.

W instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp zawarto informację, że odpowiedź ND (nie dotyczy) należy zaznaczyć po sprawdzeniu przez pracownika, że w odniesieniu do prac budowlanych lub remontowych połączonych z modernizacją opisanych we wniosku podmiot nie musi załączać ww. dokumentu.

W teczkach spraw nie stwierdzono śladu rewizyjnego z przeprowadzonej przez pracownika UM oceny, o której mowa w instrukcji wypełniania karty weryfikacji wopp, pod kątem zasadności przedłożenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, biorąc pod uwagę charakter planowanych do realizacji operacji. W pismach wzywających do uzupełnienia braków była zawarta jedynie informacja: „Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach - brak dokumentu, w przypadku jeżeli jest wymagana należy przedłożyć ostateczną decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach”, bez podania uzasadnienia ze strony UM.

UM poinformował⁷, że wnioskodawcy zostali wezwani do przedłożenia ostatecznej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji przedsięwzięcia, z uwagi na nieprzedłożenie przez nich dokumentów na podstawie których jednoznacznie można było stwierdzić konieczność bądź brak konieczności posiadania ww. decyzji (np. brak dokumentu legalizującego planowane roboty budowlane, dokumentów potwierdzających posiadanie tytułu prawnego do nieruchomości, kosztorysu inwestorskiego, miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu itd.) W przypadku sprawy UM05-651714 _____ } w której do wopp został przedłożony projekt budowlany zawierający informację o treści: „Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania inwestycji na środowisko naturalne i zdrowie użytkowników”, UM poinformował, że osoba weryfikująca wniosek nie mogła stwierdzić na jakiej podstawie autor projektu budowlanego użył takiego stwierdzenia.

W ocenie kontroli wzywanie podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy do złożenia uzupełnień do wopp w odniesieniu do decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach było niezasadne.

W pozostałych przypadkach zakres braków do usunięcia został sformułowany przez UM w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy

⁶ Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.

⁷ pismo z dnia 13.10.2020 r., znak: RWI.40.10.19.2020.BM

wykonać, by braki te zostały usunięte. Terminy dotyczące uzupełnień wopp, wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono nieprawidłowości, a jedynie uchybienie polegające na niezasadnym wzywaniu do dostarczenia decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w odniesieniu do 7 spraw. Uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość przyznania pomocy.

5. Terminowość zawierania umów o przyznaniu pomocy/informowania o odmowie przyznania pomocy.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 5 spraw znak: UM05-65171-_____, UM05-65171-_____, UM05-65171-_____, UM05-65171-_____, termin dotyczący wezwania do zawarcia umowy o przyznaniu pomocy (tj. 6 miesięcy od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie pomocy), wynikający z § 14 rozporządzenia, nie został zachowany.

Terminy rozpatrywania wopp poddanych kontroli

Lp	Znak sprawy	Liczba dni od daty zakończenia naboru do wezwania podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy	Liczba dni od wysłania do podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy wezwania do uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wopp (3-4)	Liczba dni przekroczenia terminu 6 miesięcy
1	2	3	4	5	6
1.	UM05-65171-1	217	13	204	20
2.	UM05-65171-	217	34	183	0
3.	UM05-651-	217	18	199	15
4.	UM05-65171	218	34	184	0
5.	UM05-65171-	218	15	203	19
6.	UM05-65171-	218	43	175	0
7.	UM05-65171-	217	29	188	4
8.	UM05-65171-	218	15	202	18
9.	UM05-65171-1	199	20	179	0
10.	UM05-65171-	126	19	107	0
11.	UM05-65171-	127	36	91	0

Źródło: dane UM i obliczenia własne.

Kontrola ustaliła, że przekroczenia terminu w wymienionych 5 sprawach wyniosły od 4 do 20 dni. Uchwała Zarządu Województwa Łódzkiego nr 65/2018 z dnia 22.01.2018 r. w sprawie *przyjęcia i opublikowania listy operacji informującej o kolejności przysługiwania pomocy na operacje typu „Inwestycje w targowiska lub obiekty budowlane przeznaczone na cele promocji lokalnych produktów” (...)* powinna być przyjęta w czasie umożliwiającym zachowanie terminu na wezwanie do zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, wynikającego z § 14 rozporządzenia.

UM poinformował⁸, że zgodnie z zasadami dopiero po przeprowadzonej przez podmiot wdrażający ocenie wszystkich wniosków może być uchwalona lista operacji informująca o kolejności przysługiwania pomocy, a następnie sprawdzone czy operacja mieści się w limicie dostępnych środków. W związku z powyższym do czasu zakończenia weryfikacji pozostałych wniosków o przyznanie pomocy złożonych w naborze niemożliwe było zakończenie weryfikacji przedmiotowych wniosków o przyznanie pomocy i wezwanie wnioskodawcy do zawarcia umowy. W dniu 22.01.2018 r. Zarząd Województwa Łódzkiego przyjął listę operacji informującą o kolejności przysługiwania pomocy. W UM prowadzony był nadzór nad bieżącą obsługą wniosków, prowadzony był monitoring terminowości procesu obsługi spraw, poprzez wykorzystanie bazy danych Excel przez pracowników i nadzorujących sprawy. W większości przypadków nadzór umożliwił dochowanie wymaganych terminów kontroli administracyjnych wniosków, jednakże w incydentalnych sytuacjach doszło do ich przekroczeń.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienie w zakresie przekroczenia terminu określonego w § 14 rozporządzenia, w odniesieniu do 5 spraw. Uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość przyznania pomocy. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

6. Dokonywanie oceny wniosku o płatność w zakresie zgodności z umową o przyznaniu pomocy i kwalifikowalnością wydatków.

W wyniku kontroli stwierdzono, że UM w oparciu o posiadane dokumenty złożone przez beneficjentów, prawidłowo zweryfikował w odniesieniu do wszystkich kontrolowanych wop spełnienie warunków wypłaty środków finansowych, określonych w rozporządzeniu, tj. czy beneficjent:

- 1) zrealizował operację lub jej etap, zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu, umowie oraz w innych przepisach dotyczących inwestycji objętych operacją, w tym poniósł

⁸ pismo z dnia 13.10.2020 r., znak RWI.40.10.19.2020.BM

związane z tym koszty, nie później niż do dnia złożenia wniosku o płatność, a gdy został wezwany do usunięcia braków w tym wniosku – nie później niż w terminie 14 dni od dnia doręczenia tego wezwania;

- 2) zrealizował lub realizuje zobowiązania określone w umowie;
- 3) udokumentował zrealizowanie operacji lub jej etapu, w tym poniesienie kosztów kwalifikowalnych z tym związanych;
- 4) poniósł koszty kwalifikowane w łącznej wysokości nieprzekraczającej kwoty 1 000 000 euro w przeliczeniu na złote według średniego kursu walut obcych Narodowego Banku Polskiego obowiązującego w dniu rozpoczęcia naboru wniosków o przyznanie pomocy.

W celu weryfikacji realizacji przez beneficjenta operacji będącej przedmiotem wsparcia w ramach kontroli administracyjnej UM powinien przeprowadzić przynajmniej jedną wizytę (jeżeli nie zaistniały przesłanki określone w przepisach do odstąpienia od wizyty), a jeśli operacja została wytypowana w skład próby kontroli na miejscu, przeprowadzić wyłącznie kontrolę na miejscu⁹.

W odniesieniu do sprawy nr UM05-65171- w toku prowadzonych czynności administracyjnych, na podstawie przeprowadzonej oceny wop, stwierdzono, że nie było prawidłowe przeprowadzenie wizyty, w sytuacji gdy operacja została wytypowana przez UM do kontroli na miejscu.

Wynik przeprowadzonych czynności odnotowano w karcie weryfikacji wniosku poprzez zaznaczenie odpowiednio pól: wizyta – Tak, kontrola na miejscu – Nie, a także zweryfikowano i sprawdzono 14.11.2019 r. Następnie, zgodnie z procedurą, Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich zlecił Wydziałowi Kontroli przeprowadzenie wizyty.¹⁰ Kontrola ustaliła, że operacja została wytypowana do kontroli na miejscu 7.11.2019 r., czyli przed zweryfikowaniem sprawy jako wymaganej do przeprowadzenia wizyty.

W efekcie w dniu 26.11.2019 r. została przeprowadzona wizyta, po czym w dniu 6.12.2019 r., tj. po 8 dniach od wizyty, kontrola na miejscu. Dla potrzeb dokumentacyjnych strony 19-20 karty weryfikacji wop zostały zdublowane i wypełnione odpowiednio dla wizyty i kontroli na miejscu,

⁹ art. 48 ust. 5 i art. 49 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014 z dnia 17 lipca 2014 r. ustanawiającego zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 w odniesieniu do zintegrowanego systemu zarządzania i kontroli, środków rozwoju obszarów wiejskich oraz zasady wzajemnej zgodności (Dz. Urz. UE L 227 z 31.07.2014, str. 69, z późn. zm.),

¹⁰ pismo z 14.11.2019 r., znak: RWI.433.14.9.2018.MŻ, na druku P-7.3/350,

czego procedura weryfikacji wniosku nie przewidywała. Z raportu czynności kontrolnych nie wynikała konieczność złożenia przez beneficjenta dodatkowych wyjaśnień.

Jak wyjaśnił UM „po otrzymaniu raportu z czynności kontrolnych okazało się jednak, iż operacja została wytypowana do kontroli na miejscu, dlatego ponownie zlecono kontrolę u Beneficjenta”¹¹

Na skutek ww. działań beneficjent został niepotrzebnie obciążony przez UM dodatkową wizytą/kontrolą. Według art. 48 ust. 5 i art. 49 rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 809/2014²⁰¹⁴ należało odstąpić od przeprowadzenia wizyty, ponieważ operacja została wytypowana do kontroli na miejscu.

W zakresie objętym kontrolą, nie stwierdzono nieprawidłowości, natomiast zidentyfikowano uchybienie polegające na niezasadnym przeprowadzeniu wizyty i kontroli w odniesieniu do 1 sprawy. Uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość wypłaty pomocy.

7. Wzywianie beneficjenta do usunięcia braków we wop.

W wyniku kontroli stwierdzono, że w przypadku 5 wop, UM wzywał beneficjentów do usunięcia braków jeden raz, natomiast w przypadku 2 wop - UM wzywał dwukrotnie, co było zgodne z 21 ust. 1 i ust. 2 rozporządzenia, określającym, że UM wzywa beneficjenta, w formie pisemnej, do ich usunięcia, w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania, a w przypadku nieusunięcia wszystkich braków, UM wzywa ponownie beneficjenta do ich usunięcia w terminie 14 dni od dnia doręczenia wezwania. Informacja o brakach w 7 kontrolowanych wop, w których skierowano wezwanie została wystosowana w formie pisemnej, sformułowana w sposób czytelny, jednoznacznie wskazujący dane uchybienie i czynności, które należy wykonać, by braki te zostały usunięte. Terminy dotyczące uzupełnień wop wynikające z przepisów rozporządzenia, zostały zachowane.

W zakresie objętym kontrolą nie stwierdzono uchybień i nieprawidłowości w zakresie wzywiania beneficjenta do usunięcia braków we wop. UM w zakresie sprawdzonych spraw postępował w sposób określony w rozporządzeniu i procedurze.

¹¹ pismo z 29.11.2019 r. znak: RWI.433.14.9.2018.MŻ, na druku P-7.3/350

8. Terminowość rozpatrywania wop.

Kontrola stwierdziła uchybienie terminowości rozpatrzenia wop w przypadku 2 spraw znak: UM05-65171- | oraz UM05-65171 | . W przypadku tych spraw zlecenie płatności przekazane przez UM do ARiMR miało miejsce po upływie 3 miesięcznego terminu na wypłatę środków.

Terminy rozpatrywania wop poddanych kontroli

Lp	Znak sprawy	Liczba dni od złożenia wop do wypłaty środków finansowych	Liczba dni od wysłania wezwania do uzupełnienia do wpływu uzupełnienia wniosku	Liczba dni z uwzględnieniem uzupełnienia wop (3-4)	Liczba dni przekroczenia terminu 3 miesięcy (przyjęto 90 dni)
1	2	3	4	5	6
1.	UM05-65171-	87	6	81	0
2.	UM05-65171-	85	12	73	0
3.	UM05-65171-	76	9	67	0
4.	UM05-65171-	130	44	86	0
5.	UM05-65171-	153	34	119	29
6.	UM05-65171-	168	28	140	50
7.	UM05-65171-	81	17	64	0

Źródło: dane UM i obliczenia własne.

Kontrola ustaliła, że przekroczenia terminu na wypłatę środków w wymienionych 2 sprawach wyniosły odpowiednio 29 i 50 dni.

Działanie UM uniemożliwiło wypłatę środków finansowych z tytułu pomocy przez ARiMR, według § 22 rozporządzenia, tj. niezwłocznie po pozytywnym rozpatrzeniu wop, nie później niż w terminie 3 miesięcy od dnia złożenia wop.

UM poinformował¹², że głównymi przyczynami opóźnień w rozpatrywaniu wniosków o płatność były m.in. kumulacja splotu wniosków o płatność w III i IV kwartale 2018 r. oraz w I kwartale 2019 r. Ponadto w okresie objętym kontrolą stan zatrudnienia w wydziale płatności uległ znacznemu ograniczeniu. W celu dotrzymania terminów rozpatrywania wniosków o płatność wzmożono nadzór nad pracownikami dokonującymi oceny wniosków o płatność, doraźnie uruchomiono pracę w godzinach nadliczbowych, dokonano przesunięć pracowników z innych wydziałów oraz przeprowadzono połączenie wydziałów wdrażania i płatności w jeden wydział obsługi wniosków.

¹² pismo z dnia 13.10.2020 r., znak RWI.40.10.19.2020.BM

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono uchybienie w zakresie przekroczenia terminu określonego w § 22 rozporządzenia w odniesieniu do 2 spraw. Uchybienie nie miało wpływu na prawidłowość wypłaty pomocy.

9. Dokumentowanie procesu przyznania i wypłaty pomocy

Dokumentacja aktowa prowadzonych spraw była na bieżąco znakowana, gromadzona oraz przechowywana w teczkach aktowych w kolejności chronologicznej. Dokumenty robocze (notatki, wyliczenia, zapiski pracownika, wydruki z Internetu, itd.), powstałe podczas oceny wopp albo wop zostały datowane, podpisane oraz dołączone doteczki sprawy. Pracownicy prowadzący sprawy złożyli deklaracje bezstronności, które zostały dołączone do teczek aktowych.

W zakresie prawidłowości gromadzenia i wypełniania dokumentów, kontrola stwierdziła uchybienia odnośnie do 4 spraw:

- 1) w zakresie kontroli procesu weryfikacji wopp nr UM05-65171 i UM05-65171-1 nie spełniono obowiązku odnotowania w karcie weryfikacji wopp zatwierdzenia czynności weryfikacyjnych w części F: Zawarcie umowy;
- 2) w zakresie kontroli procesu weryfikacji wop nr UM05-65171- karta weryfikacji w części C: Wynik, została błędnie wypełniona w zakresie daty doręczenia beneficjentowi pisma w sprawie usunięcia braków;
- 3) w sprawie UM05-65171- w segregatorze obejmującym proces weryfikacji wniosku w wykazie widnieje wop, jednak w rzeczywistości przechowywany on jest w segregatorze odrębnym, co sprawia, że dokumentacja w sprawie wypłaty pomocy jest niekompletna.

W zakresie objętym kontrolą stwierdzono, że sprawy dokumentowane były prawidłowo, a zidentyfikowane uchybienia pozostawały bez wpływu na proces weryfikacji wopp i wop.

10. Efektywność wdrażania instrumentu wsparcia.

Analizę efektywności przeprowadzono na podstawie wszystkich złożonych wopp, podpisanych umów, złożonych wop, zrealizowanych płatności w ramach instrumentu wsparcia będącego przedmiotem kontroli¹³.

¹³ Wg informacji otrzymanych z UM w piśmie znak: RWI.40.10.15.2020.KKa z dnia 17.09.2020 r. oraz znak: RWI.40.10.19.2020.BM, z dnia 13.10.2020 r.

Przy ocenie efektywności wzięto pod uwagę następujące wskaźniki:

- 1) liczba złożonych wopp;
- 2) liczba wopp zweryfikowanych w terminie, o którym mowa w rozporządzeniu;
- 3) liczba wopp rozpatrzonych z przekroczeniem ww. terminu;
- 4) średni czas weryfikacji jednego wopp (liczony od daty zakończenia naboru do wezwania podmiotu ubiegającego się o przyznanie pomocy do zawarcia umowy o przyznanie pomocy);
- 5) liczba czynnych etatów zaangażowanych wyłącznie w obsługę wopp i wop w ramach instrumentu wsparcia;
- 6) średnia liczba zweryfikowanych wopp i wop w przeliczeniu na 1 etat.

W odniesieniu do 26 spraw, termin na wezwanie do zawarcia umowy o przyznanie pomocy, określony w § 14 rozporządzenia, z uwzględnieniem czasu na uzupełnienia został:

- dochowany w przypadku 19 spraw (73% spraw),
- przekroczony o 4 dni w przypadku 1 sprawy,
- przekroczony, o 10-21 dni w przypadku 6 spraw.

W ramach I naboru wniosków zostało złożonych 19 wopp, weryfikacja wopp była powierzona 8 pracownikom, co oznacza, że na 1 pracownika sprawdzającego wopp przypadało przeciętnie 2,38 wniosku. W ramach I naboru wniosków średnia liczba dni oczekiwania na poinformowanie o rozstrzygnięciu sprawy, od dnia zakończenia naboru, bez uwzględnienia okresów uzupełnień wniosków, wyniosła 186 dni. Czas ten nieznacznie przekroczył termin wynikający z rozporządzenia – który wynosił 184 dni (liczba dni kalendarzowych pomiędzy dniem zakończenia naboru – 10.07.2017 r., a dniem 10.01.2018 r., w którym upływało 6 miesięcy od zakończenia konkursu). Ww. przekroczenie wynikało z możliwości poinformowania o wyborze operacji i zawarciu umowy dopiero po zakończeniu weryfikacji wszystkich złożonych w naborze wniosków. Licząc za czas weryfikacji wniosków okres od momentu zakończenia naboru do zakończenia oceny merytorycznej (wypełnienie karty weryfikacji wopp w części D.II lub E) realny przeciętny czas weryfikacji wopp wyniósł – 128 dni.

W ramach II naboru wniosków zostało złożonych 10 wopp, weryfikacja wopp była powierzona 5 pracownikom, co oznacza, że na 1 pracownika sprawdzającego wopp przypadało przeciętnie 2 wnioski.

W ramach II naboru wniosków średnia liczba dni oczekiwania na poinformowanie o rozstrzygnięciu sprawy, od dnia zakończenia naboru, bez uwzględnienia okresów uzupełnień wniosków, wyniosła 59 dni (93 dni – w przypadku spraw zakończonych zawarciem umowy o przyznanie pomocy).

Średni czas weryfikacji wopp w ramach II naboru wniosków był znacznie krótszy niż w ramach I naboru.

Wszystkie 8 złożonych wop (w przypadku których zostały wypłacone środki) wymagało uzupełnień, w tym 2 wnioski wymagały dwóch uzupełnień. Wśród 8 wop, termin na rozpatrzenie wop, o którym mowa w § 22 rozporządzenia, z uwzględnieniem czasu dotyczącego uzupełnień, został dochowany w przypadku 6 spraw (75% spraw), natomiast w przypadku 2 spraw przekroczenia ww. terminu, wyniosły 29 i 50 dni.

Kontrolę administracyjną wop powierzono 4 pracownikom, co oznacza, że na 1 pracownika sprawdzającego wop przypadało przeciętnie 2 wnioski.

Pracownicy weryfikujący ww. wopp i wop wykonywali jednocześnie inne czynności z zakresu pracy Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich w UM.

UM wskazał¹⁴, że w celu poprawy efektywności wdrażania instrumentu wsparcia prowadził konsultacje z wnioskodawcami/ beneficjentami w zakresie zasad ubiegania się o środki oraz sposobu wypełniania wniosków. Prowadzone działania pozytywnie wpłynęły na jakość składanych wniosków, jednakże nie wyeliminowały w pełni przydarzających się błędów wnioskodawców przy wypełnianiu wniosków, które w dużym stopniu wynikały z niedostatecznego zapoznania się z właściwymi instrukcjami i przepisami dotyczącymi ubiegania się o wsparcie. Pracownicy zaangażowani we wdrażanie instrumentu wsparcia zostali przeszkoleni w zakresie procedur, które zostały im przekazane do stosowania przez ARiMR.

Kontrola nie formułuje zastrzeżeń w odniesieniu do efektywności wdrażania instrumentu wsparcia, mimo stwierdzonych i opisanych powyżej uchybień.

III. Zalecenia pokontrolne

W związku z wynikami kontroli zalecam Panu Marszałkowi:

- 1) wzmocnienie nadzoru nad przestrzeganiem:
 - przepisów rozporządzenia oraz postanowień umowy o przyznaniu pomocy w zakresie terminowego wzywania do zawarcia umowy o przyznaniu pomocy oraz terminowego rozpatrywania wniosków o płatność, poprzez przekazywanie zleceń płatności przed

¹⁴ pismo znak: RWI.40.10.15.2020.KKa z dnia 17.09.2020 r. oraz znak: RWI.40.10.19.2020.BM, z dnia 13.10.2020 r.

- upływem 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku o płatność, by środki finansowe mogły zostać przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa terminowo wypłacone;
- instrukcji wypełniania karty weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy w zakresie zasadności wzywania podmiotów ubiegających się o przyznanie pomocy do złożenia wraz z wnioskiem o przyznanie pomocy decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach;
 - prawidłowego wypełniania karty weryfikacji wniosku o przyznanie pomocy oraz wniosku o płatność;
- 2) podjęcie działań w celu zapewnienia lepszej koordynacji przepływu informacji pomiędzy komórkami organizacyjnymi, w celu uniknięcia przeprowadzania w krótkich odstępach czasowych kontroli na miejscu, niepotrzebnie obciążających beneficjentów.

W ramach sprawowanej przez Pana Marszałka kontroli funkcjonalnej zalecam na bieżąco weryfikowanie przestrzegania powyższych zaleceń.

Proszę Pana Marszałka o powiadomienie mnie o działaniach podjętych w celu zrealizowania zaleceń pokontrolnych w terminie miesiąca od otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

wz. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

§imię nazwisko

§stanowisko